

Yleisötapahtumien ympäristöehdot

Tapahtumajärjestäjän **muistilista**

- Huolehdi tarvittavista luvista ja ilmoituksista.
- Järjestä tapahtuma-alueelle riittävä määrä jäteastioita ja käymälöitä.
- Huolehdi nurmikoiden ja istutusten suojauksesta.
- Huolehdi tilaisuuden aikaisesta siivouksesta ja loppusiivouksesta.
- Suosi juoma- ja ruoka-astioiden osalta ensisijaisesti pestäviä kestoastioita.
- Järjestä erilliskeräys käyttäessäsi maatuivia tai kierrätyskelpoisia kertakäyttöastioita.
- Tiedota jätehuoltojärjestelyistä sekä tapahtumassa työskenteleville että yleisölle.

● Julkaisija Helsingin kaupungin rakennusvirasto, yhteistyössä kulttuuriasiainkeskus, liikuntavirasto, ympäristökeskus ja YTV

● Teksti Miia Sirviö ● Piirrookset Arto Nyssönen ● Ulkoasu Rhinoceros Oy ● Kirjapaino Speedmaster Oy ● Helsinki 1 /2002 ● Netti-PDF 3 /2006

Tapahtumajärjestäjän **ekovinkkejä**

- Selvitä mahdollisuudet vuokrata tai lainata tarvittavat välineet.
- Suosi rakenteissa kestäviä ja ympäristöystävällisiä materiaaleja.
- Kestoastiat palautuvat hyvin pesuun, kun myytäessä peritään sopiva panttimaksu.
- Kertakäyttöisten tuotteiden kuten istuma-alusten ja mainosten jakelua kannattaa välttää.
- Mainokset voi esittää ilmoitustauluilla tai jättimonitoreilla mainoslehtisten sijaan.
- Yleisöä voi innostaa ylläpitämään alueen siisteyttä esimerkiksi antamalla pienen palkkion tietystä määrästä kerättyjä juoma-astioita tai säkillisestä lajiteltua jätettä.
- Lajitteluneuvojen käyttö jätepestien luona edistää lajittelun onnistumista.
- Tapahtuman aikaisissa kuulutuksissa voi mainostaa ympäristöjärjestelyjä.
- Tiedota julkisista liikenneyhteyksistä ennakkoon.

Tapahtuman suunnittelu: **ympäristösuunnitelma**

Yleisötapahtumat tuovat eloa kaupunkiin ja tarjoavat kaupunkilaisille virkistystä ja vaihtelua. Tapahtumien järjestäminen kaupunkilaisten iloksi onkin suositeltavaa, mutta ympäristö on myös muistettava pitää tyytyväisenä.

Yleisötapahtuma rasittaa ympäristöä mm. syntyvien jätteiden, energiakulutuksen, roskaantumisen, maan kulumisen, melun ja liikenteen vuoksi. Ympäristörasitusta kuvaa mm. se, että 50 000 kävijän tapahtuman ruoka- ja juomatarjoilusta syntyy noin 6–12 kuorma-autollista jätettä. Tapahtuman ympäristöjärjestelyiden etukäteissuunnittelulla voidaan kuitenkin vähentää ympäristörasitusta.

Ympäristöasioiden osalta hyvin hoidettu tilaisuus tuo myönteistä julkisuutta tapahtumalle ja tar-

joaa samalla yleisölle viihtyisän ja siistin ympäristön. Ympäristöasioiden hyvä hoitaminen mahdollistaa myös tapahtuman järjestämisestä aiheutuvien kustannusten pienentämisen.

Liitteenä oleva ympäristösuunnitelmalomake toimii apuna ympäristöasioiden suunnittelussa. Ympäristösuunnitelmalomake on liitettävä ulkoilmatilaisuuden lupahakemukseen. Lomakkeessa on käsitelty erikseen jätehuolto, juoma- ja ruoka-astiat, käymälät, siivous sekä nurmikoiden ja muun kasvillisuuden suojaus.

Jätehuoltoyritykset (ks. kohta yhteystietoja) avustavat tarvittaessa jäteastioiden määrän arvioinnissa. Yleisötapahtumassa tarvittava käymälöiden määrä on tarkistettavissa tämän ohjeen kohdasta käymälät tai ympäristökeskuksesta päivystävältä terveystarkastajalta p. 7312 2700. Lisätietoja ja neuvoja lomakkeen täyttämisestä saa tästä ohjeesta ja ympäristösuunnitelmalomakkeen loppuosasta.

Luvat ja ilmoitukset

Kaikkiin Helsingin kaupungin yleisillä alueilla pidettäviin tapahtumiin tarvitaan kaupungin lupa. Luvista päättää kiinteistövirasto lukuun ottamatta joidenkin virastojen itsenäisesti hallitsemia alueita. Lupien myöntäminen jakautuu kiinteistövirastossa kahdelle eri osastolle, tonttiosaston elinkeinotoimistolle ja talo-osaston halli- ja ulkomyyntiyksikölle, p. vaihde 1691, www.hel.fi/kv. Liikuntavirasto päättää mm. urheilupuistoihin ja uimarannoille myönnettävistä luvista, p. vaihde 310 8771. Rakennusvirasto (p. vaihde 1661) päättää katu- ja torialueille myönnettävistä luvista lukuunottamatta katu- ja torialueilla harjoitettavaa elinkeinotoimintaa, jonka luvanmyöntäjänä toimii kiinteistövirasto.

Mikäli elintarvikkeita myydään ulkona tai muutoin yleisötilaisuudessa, siitä on aina tehtävä kirjallinen ilmoitus ympäristökeskuksen ympäristöterveysyksikköön 14 vrk ennen tilaisuutta, p. 7312 2700.

Äänentoistolaitteiden käyttö lupa on hankittava poliisilaitokselta, lupaneuvonta p. 189 3125.

8

Mikäli tapahtumasta voi aiheutua ”erityisen häiritsevää melua”, on tapahtumasta tehtävä meluilmoitus ympäristökeskuksen vähintään 14 vrk ennen tapahtumaa, p. 7312 2760.

Mikäli tilaisuuden yhteydessä suljetaan katuja, pysäköintimittareita tai -alueita, on otettava yhteys rakennusviraston ympäristötuotantoon, p. 166 2500.

Suurista tapahtumista (tuhansia osallistujia) on ilmoitettava Helsingin liikennelaitokselle, p. 472 2486.

Järjestäjän on tehtävä ilmoitus poliisille, jos tilaisuus edellyttää toimenpiteitä yleisen järjestysturvallisuuden ylläpitämiseksi, sivullisille/ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi tai erityisiä liikennejärjestelyjä, lupaneuvonta p. 189 3125.

Esitteen sisältämistä ympäristöehdoista voidaan antaa tarkentavia ja/tai poikkeavia lupaehtoja lupahakemuksen yhteydessä.

9

Maapohja ja kasvillisuus

Kojut ja teltat on sijoitettava ensisijaisesti koviille pinnoille. Nurmikolle laitettaessa kojut ja teltat on sijoitettava niin, että yleisö liikkuu käytäviä pitkin. Nurmikoille sijoitettavien telttojen ja kojujen alustat on suojattava pressulla, suojalevyllä tai vastaavalla.

Vain erikseen sovittaessa yleisön sallitaan kulkea nurmikolla. Tällöin nurmikko on lyhytaikaisissa tapahtumissa (max 2 pv) suojattava välittömästi myyntipisteen edustalta levyillä, pressulla, matolla tms. Pitempiaikaisissa tapahtumissa (2–7 pv) nurmikko on suojattava yleisön kulkureiteiltä suojalevyillä. Yli viikon kestävässä tilaisuuksissa nurmikolle ei saa sijoittaa kojua ja telttoja eikä sinne saa ohjata yleisöä.

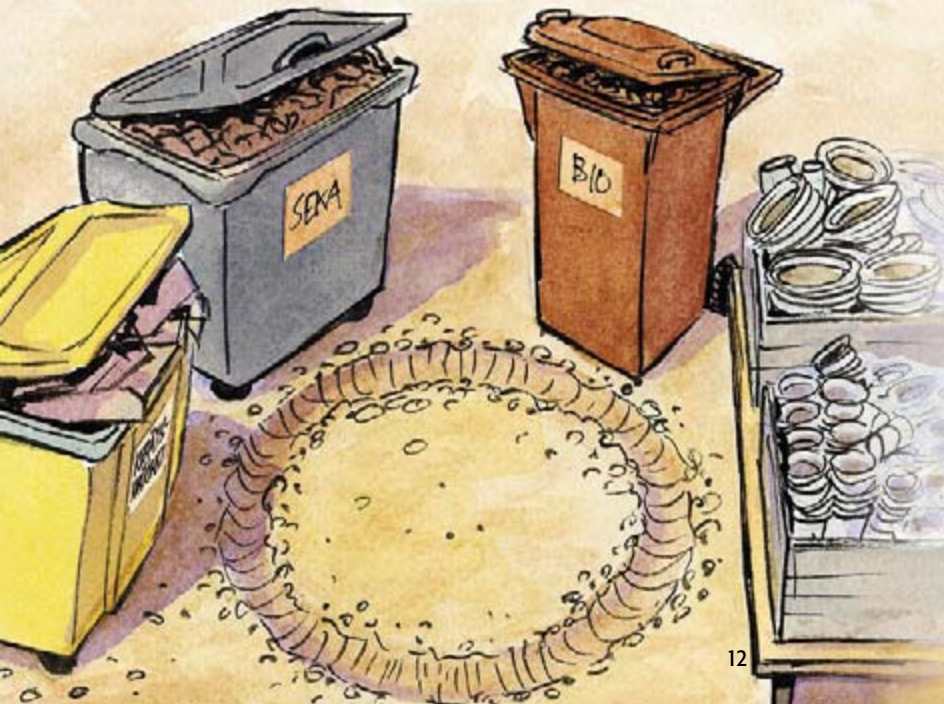
Rakenteita asennettaessa autoilla ja koneilla ei saa ajaa nurmikolle muuten kuin asentamalla alle suojalevyt (esimerkiksi 22 mm filmivaneri). Myös kovia pintoja tulee tarvittaessa suojata tai vahvistaa.

Autojen ja koneiden on liikuttava vain kovilla pinnoilla. Autojen pysäköinti puistossa/juhla-alueella on kielletty. Pysäköidä saa vain tarkoitusta varten varatuilla tai muuten luvallisilla paikoilla.

Vuokraus ei oikeuta kaivuutöiden suorittamiseen alueella.

Puita, nurmikoita, pensaita, kukkaryhmiä ja muuta kasvillisuutta ei saa vahingoittaa. Tarvittaessa kasvillisuus on suojattava aidoin.

Tapahtuman järjestäjän on ensisijaisesti pyrittävä ehkäisemään jätteen syntyä esimerkiksi käyttämällä pestäviä kestoastioita kertakäyttöastioiden sijaan. Jos uudelleenkäyttö ei ole mahdollista, on varmistettava, että syntyvä jäte on kierrätyskelpoista.

Yleisötapahtuma-alueelle on hankittava riittävästi siistejä, töhryistä puhdistettuja roska-astioita ja niille tarvittava välityhjennys.

Ruoka- ja juomatarjoilusta syntyvä jäte muodostaa yleensä suurimman osan tapahtuman jätteistä. Tapahtuman luonteesta, kävijämäärästä ja kestosta riippuen ruoka- ja juomatarjoilusta syntyy jätettä n. 50 – 110 g / kävijä.

Jättemäärät kävijämäärien mukaan:

Kävijämäärä	Jättemäärä (kg)	Jättemäärä (m ³)
100	5 – 11	0,2 – 0,4
1000	50 – 110	2 – 4
10 000	500 – 1100	20 – 40
100 000	5000 – 11 000	200 – 400

Syntyvän jätteen painosta on n. 53 % biojätettä, 36 % sekajätettä sekä 11 % keräyskartonkia ja pahvia (*kesän 2000 yleisötapahtumat, Roskajoukko*).

Jos yleisölle tarjotaan elintarvikkeita, muusta yhdyskuntajätteestä on eroteltava ainakin seuraavat jätteet:

- **pahvi**, jos sitä syntyy yli 50 kg tapahtumassa
- **biojäte**, jos sitä syntyy yli 50 kg tapahtumassa
- **energiajäte**, jos sitä syntyy yli 50 kg tapahtumassa

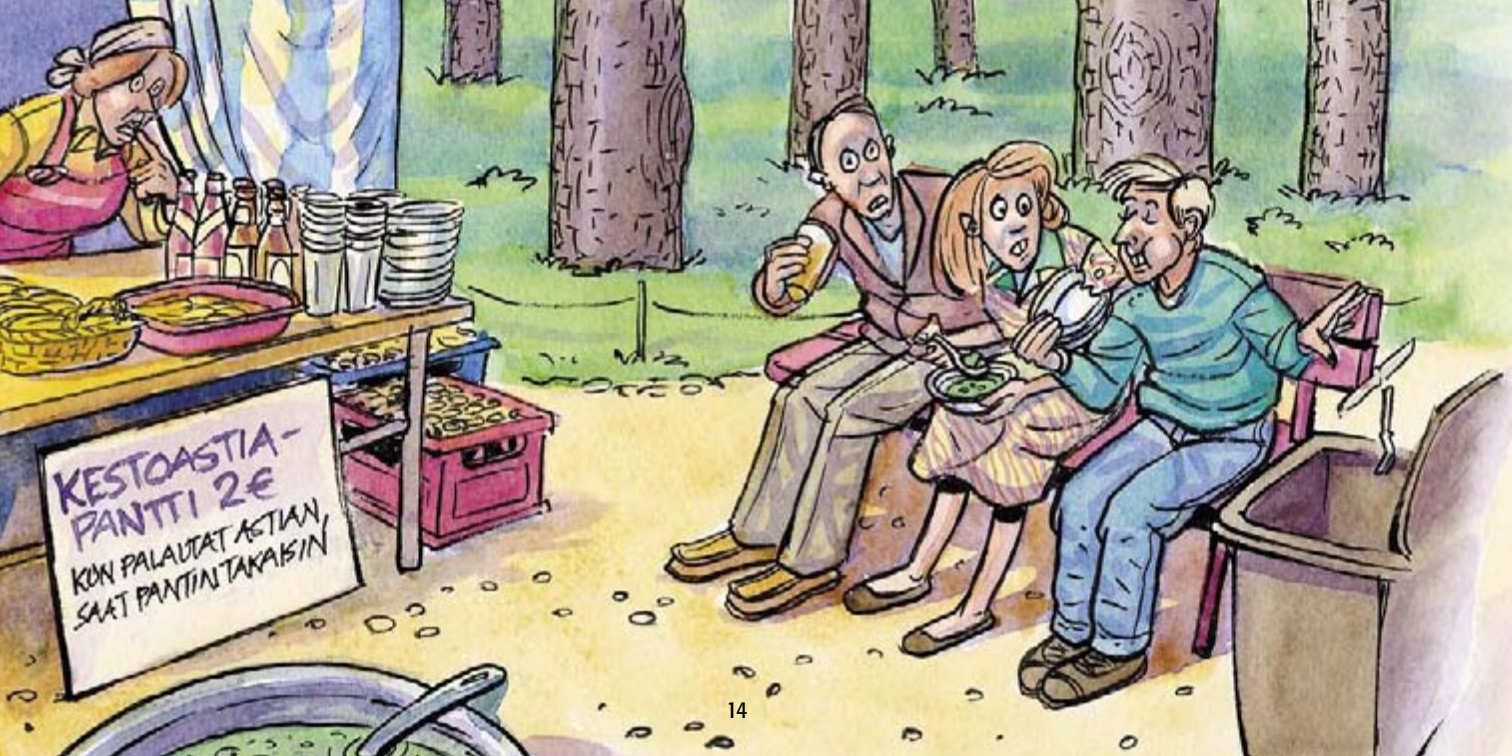
(Pääkaupunkiseudun yleiset jätehuoltomääräykset 1.1. 2002)

Lajitteluohjeita:

Keräyskartonki	● kartonkiset mukit, mehu- ja maitotölkit, pinnoitetut kartonkilautaset, kartonkiset rasiat yms.
Biojäte	● ruoantähteet, maatuvat lautaset, lautasliinat, puiset aterimet
Sekajäte	● muihin jakeisiin kelpaamaton materiaali, esim. muovit, tupakantumpit
Energiajäte	● kartonkitölkit ja -mukit, pikarit, muovit

Yleisötapahtuman järjestäjä on vastuussa hyötyjätteiden erottelua koskevasta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lajitteluneuvojen ja jätteastioihin kiinnitettyjen selkeiden lajitteluopasteiden avulla voidaan parantaa lajittelun onnistumista.

Rasvat ja ruokaöljyt ovat jätettä, joiden keräys ja poiskuljetus on jokaisen elintarvikemyyjän itse hoidettava.

Juoma- ja ruoka-astiat

Ruoka- ja juomatarjoilussa tulee ensisijaisesti käyttää pestäviä, pantillisia kestoastioita. Jos käytetään pestäviä astioita, tulee myyjän huolehtia astioiden terveysvaatimusten mukaisesta pesusta.

Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää syötäviä, maatuvia tai kierrätyskelpoisia kertakäyttöastioita, mikäli niiden takaisin keräys ja hyötykäyttö on järjestetty. Ruokailuvälineet (haarukat, veitset, lusikat) voivat olla kompostoitavia tai poltettavia.

Esimerkkejä jätehuollon järjestämisestä erilaisten juoma- ja ruoka-astioiden osalta:

Vaihtoehdot:	1	2	3	4	5
<i>x = käytetään (x) = kerätään, jos jätettä syntyy yli 50 kg tapahtumassa</i>	Pestävät kestoastiat	Syötävät kertakäyttöastiat	Maatuvat kertakäyttöastiat	Kierrätettävät kartonkiset kertakäyttöastiat	Poltettavat kertakäyttöastiat
Astiat:					
• astioiden pesu	x				
• puiset ruokailuvälineet	x	x	x	x	x
• muoviset ruokailuvälineet					x
Jätehuolto:					
• sekajätekeräys	x	x	x	x	x
• kartonkikeräys				(x)	
• biojätekeräys	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
• pahvinkeräys	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
• energijätekeräys					(x)

HUOM! Eri vaihtoehdoista on mahdollista tehdä yhdistelmiä, esim. käyttämällä syötäviä lautasia ja kestromukeja. Kartonkijätteelle järjestetään joko kartonki- tai energijätekeräys. Lasia, metallia, paperia ja ongelmajätteitä kerätään erikseen tarvittaessa.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus edellyttää, että tapahtuman järjestäjä huolehtii alueelle tietyn määrän yleisön käyttöön tarkoitettuja, siistejä WC-yksiköitä. WC-yksiköiden tulee olla myös töhryistä puhdistettuja.

Tapahtuman aikana WC:t on puhdistettava ja tyhjennettävä riittävän usein. Tapahtuman järjestäjän on varauduttava tarvittaessa tilaamaan lisää käymälöitä nopeasti.

Yleisötapahtumassa tarvittava käymälöiden määrä:

Osallistujamäärä	WC naisille	WC miehille	Näistä liikuntaesteisille
< 50	1	1	1
51 – 250	2	2	1
251 – 500	3	3	1
501 – 750	5	4	1
751 – 1000	6	5	1
Yli 1000 osallistujaa, jokaista 250 osallistujaa kohden	+1	+1	1/1000 osallistujaa

Miesten käymälöistä voidaan 50 % korvata vastaavalla määrällä urinaaleja. Tilaisuuden luonteen ja paikan vuoksi ohjeesta voidaan poiketa. Käymälätarvetta vähentää mm. lähistöllä yleisön käytössä olevat käymälät. Käymälöiden määrää on vastaavasti lisättävä mm. silloin, kun tilaisuus kestää yli 5 tuntia tai jos tilaisuudessa on alkoholitarjoilua.

Vuokra-alue on pidettävä yleisilmeeltään jatkuvasti siistinä tilaisuuden aikaisella siivouksella.

Vuokra-alue on tyhjennettävä ja saatettava luvan myöntäneen viraston hyväksymään tilaisuutta edeltäneeseen kuntoon vuokra-ajan päättymiseen mennessä. Kiinteistövirasto ja HKR/viherosasto päättävät hyväksynnästä silloin kun alue sijaitsee viheralueella ja kiinteistövirasto sekä HKR/katuosasto silloin kun alue sijaitsee katu- tai torialueella. Liikuntavirasto päättää hyväksynnästä silloin kun tapahtuma-alueena on liikuntaviraston vastaama alue (urheilupuistot, uimarannat jne.).

■ Neuvontaa yleisötapahtumien jätehuollon järjestämisestä

- Roskajoukko, p. 050-595 2924, www.paperinkerays.fi/roskajoukko
Saatavissa myös lajitteluneuvojen asusteet.
- YTV jäteneuvonta, p. 1561 631
- **Jätehuoltopalveluja** (palvelut vaihtelevat yrityksittäin)
- Jäteässä Oy, p. 720 6100, f. 7206 1010, www.jateassat.fi
- SITA Finland Oy, p. 010 5400, f. 010 540 2230, www.sitafinland.fi
- SOL Ympäristöpalvelut Oy, p. 7519 6600, f. 7519 6601, www.sol.fi
- Säkkipäline Oy, p. 010 636 363, f. 010 636 5000, www.sakkivaline.fi
- Tapiolan Lämpö Oy, p. 469 51, f. 455 0158, www.tapiolanlampi.fi
- YTV Jätehuolto, p. 156 1611, f. 156 1369, www.ytv.fi
- **Kestoastioiden vuokraus- ja pesupalveluja**
- Cup Concept Oy, Matti Muukkonen, p. 0400-441 460, f. 884 3959. Palautusastioiden vuokraus, myynti ja pesu suuriinkin tilaisuuksiin.

- Helsingin Rock & Roll Oy, p. 694 8511, f. 693 2749.
Anniskelupalvelua muovituopeilla ja tuoppien vuokrausta suuriinkin tilaisuuksiin.
- Garlie Oy, p. (02) 531 7500 tai 0500-721 636, f. (02) 531 7510, www.ekoseiveri.net. Ekoseiveri- astianpesuvaunu vuokrattavissa paikan päälle. Maksimikapasiteetti on 1120 lautasta tai 2100 olutlasia tunnissa. Hinta tarjouksen mukaan.
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, p. 584 58 200.
Muovisten astioiden vuokraus panttia vastaan. Astiat: 200 kpl muovituoppeja, 300 kpl kahvikuppeja, 300 lautasta.
- **Muovisia kestoasioita**
- Useat tukkuliikkeet myyvät astioita. Jos olet hankkimassa suuren määrän astioita, ota yhteys suoraan valmistajaan. Astioihin voi teettää omat logot. Astioiden valmistajat ottavat vastaan käytöstä poistettavia, naarmuuntuneita astioita uusien muovituotteiden raaka-aineeksi.
- Akvila Oy, p. 782 044. Valmistus/myynti/vuokraus: tuopit, lasit, kahvimukit ja lautaset.

- Asoma Oy, p. 696 2600. Valmistus/myynti: tuopit, lasit, mukit ja keittokulhot.
- Kalasgem Oy, p. (03) 371 2278, f. (03) 371 2298, www.kalas.fi. Valmistus/myynti: olut-, yleis-, grogi-, mehu-, on the rocks-, snapsi-, likööri-, viini- ja samppanjalasit.
- Orthex Oy, p. (019) 329 61, f. (019) 381 022, www.orthex.fi.
Valmistus: mukit, kahvilautaset, lautaset ja kattausastiat.
- **Syötäviä lautasia**
- Taco-lautasia, vehnätortilloja, pitaleipiä ja pikkurieskoja saatavina eri tukkuliikkeistä.
- Atimaa -Tuotanto Oy, p. 0400-178 263. Ruis- ja vehnälautaset kotimaisesta viljasta 120 kappaleen pakkauksissa.
- Burritos Oy, p. 728 8180. Maahantuonti/myynti: Taco-kuoret ja lautaset 200 kpl laatikoissa, vehnätortilloja 216 kpl laatikoissa.
- Maakuntien markkinointi Oy, Olavi Lankinen, p. 0400-477 049.
- **Maatuvia kertakäyttöisiä astioita**
- Polarcupin Bioline -sarjassa on maatuvia kahvikuppeja, lautasia ja puinen kahvisekoitin. Chinet -sarjassa on lautasia, pikareita ja tarjottimia. Myynnissä eri tukkuliikkeissä.

■ Kierrätyskelpoisia kartonkisia kertakäyttöasioita

- Myynnissä tukkuliikkeissä.
- **Alumiinitölkkien talteenottojärjestelyt**
- Suomen Palautuspakkaus Oy (Palpa) / Johanna Ljungberg, p. 8689 8660.
- **Alumiinitölkkien palautusautomaatit**
- Oy Tomra Ab / Ari Matikainen, p. 825 48 220, 0400-427 187.
- **WC-vuokraajia**
- Säkkipäline Oy, Bajamaja-WC:t, p. 010 63 63 63, f. 010 636 5130, www.sakkivaline.fi
- Wheel Closets Finland Oy, p. (019) 737 000, f. (019) 737 001, www.weecee.com
- Ykkösvessat, p. (06) 423 4560, 0400-662 020, f. (06) 423 4565, www.ykkosvessat.fi
- **Nurmikon suojalevyjä**
- Omni-Sica Oy, p. 148 1144, f. 148 2247, www.insinoori.net
- Säkkipäline Oy, p. 010 636 363, f. 010 636 5130, www.sakkivaline.fi

Miten jätteitä **hyötykäytetään?**

- Biojätteistä tehdään kompostoimalla multaa.
- Keräyskartongista ja pahvista valmistetaan hylsyjä.
- Paperista tehdään sanomalehti-, vessa- ja talouspaperia.
- Keräyslasista valmistetaan lasivillaa ja uutta lasia.
- Metallia käytetään uusiometallin raaka-aineena.
- Energiajäte hyödynnetään polttamalla.

